Tizennegyedik évfolyam. 183. szám. Kolozsvár, szombat, augusztus 12. 1893.

SZERKESZTŐI IRODA
Belmagyar-utcza 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK“ ELŐFIZETÉSI DIJA:
Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. | Negyed évre 4 frt vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:
Egy |□| czentimeternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttéri czikkek:
garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Az öreg honvédek.

Az idő eljár, az emberek vénülnek, az események távol maradnak el hátunk megett, csak az emlékek azok, melyeken nyugtalan lelkünk olykor-olykor megpihen.

Minő kegyelettel emlékezünk meg a szabadságharcz dicső eseményeiről, minő áhitattal tekintünk egy öreg honvéd arczába, kinek szeméből ma is kiragyog az egykori dicsőség önérzete. Csodáljuk bennük a nagy küzdelem félisteneit.

Nagy hadsereg volt ez valamikor, az évtizedek leapasztották erősen számát a sok ezernek, minden nappal egy-egy darab történelme a nemzetnek bukik alá a sír mélyébe s nem sok idő kell már, midőn e világra szóló események erős alakjai csak voltak s csak dédapák megnevezéssel fognak olykor-olykor az utódok ajkára kerülni.

És nézzünk csak reájuk, ezekre az öreg, vén honvédekre, ezekre a haza legszentebb ügyeiért élethalál harczot vivott hősökre; nézzük, szomoru, fájó lélekkel, miként veszekesznek, miként gyülölik, miként marják egymást s miként tépik rongyokra cserkoszoruikat, miket a nemzet rajongó szeretete és nagyrabecsülése fűzött homlokuk köré.

Ti öreg honvédek, ti vén katonák, — ti második gyerekek!

Hát azért kellett a magyar nemzet elnyomói és zsarnokai felett győzedelmeskednetek, hogy bátor lelketek megmaradt tüze évtizedek multán egymás hirnevét, nagy tetteit, dicsőségeit égesse el?

Hát azért dobtátok oda bátran magatokat a halál torkába, mikor küzdöttetek, harczoltatok, — hogy most ősz fejetek agya, agg szivetek érzése a szenvedély és gyülölet utálatos mérgét szórja egymásra?

Hát azért keseregtek az elesett dicső bajtársak sirjánál, azért pereg le szemetekből az emlékezet fájó könye, midőn a vértanuk emlékeihez zarándokoltok, hogy onnan eltávozva, dühtől elvakulva öklöt emeljetek egymásra?

Hát olyan sokan vagytok még megásott sirotokon kivül, hogy nyakra főre egymást dobálnátok bele?

Megálljatok! Oltsátok el a gyülölet tüzét, némuljon el a szenvedély hangja s éljétek le békességgel, szeretettel, hátralévő kevés napjaitokat.

Az öregséggel nyugalom, béke, zajtalan élet jár, dobjátok hát félre az ujabb küzdelmek fegyverét, nem méltó az a ti kezetekbe, hisz azokat ugy sem üthetitek, a kiket kellene.

Igazán elfogja a keserüség az öreg honvédek és nagy tetteik iránt kegyelettel viseltető hazafit, midőn látja, hogy gyülésről gyülésre és mindenütt, a hol többen megjelennek, veszekednek s a szenvedély elragadásával gázolják, tiporják egymás becsületét.

Most ismét felszinen van egy mérges ok, a mely miatt szemben állanak egymással ezek a vén katonák. Az a kérdés, vajjon az őszi országos honvédgyülés hol tartassék meg, Budapesten-e vagy Szegeden.

A központi választmány az ország fővárosában minden komolyabb ok nélkül sutba vetette Szeged meghivását s az ezt elfogadó érvényes határozatot s meglepve a hazai honvédegyleteket, Budapesten akarja ez országos honvédgyülést megtartatni.

Könnyen el lehet képzelni, mi vezethette e jogtalan határozatra a fővárosi központot. Egyszerüen az, mert félnek, hogy vidéken kiveszik annak a klikknek kezéből a vezetést, amely eddig nem egyszer kompromittálta a szabadság hőseinek, az öreg honvédeknek nevét.

A Tisza-Mikár-féle csoportozat ez, mely kezdte Görgei rehabilitálásán s végezni akarta hazafias tetteit a Hentzi-szobor megkoszoruzásával s a mely loyalitásban gőrnyedező kis csapat most is ugy viselkedett a budai honvéd emlékszobor leleplezésénél, hogy minden ember, a ki csak kevéssé is lelkesedik a szabadságharcz hőseiért s azok nagy tetteiért; — megbotránkozva nézte, miként a dicső öreg honvédek néhányjai hogyan sülyednek le udvari lakájok farizeuskodásáig.

És ez a kevés Görgeit rehabilitáló s Hentzit koszoruzó magyar hős az, a kik, több bajtársnak lelkét, hazafias érzületét megmételyezték, a kik felkavarták az egész ország öreg honvédei között a békét, s a kik ezt a szép honvéd nevet beakarják mocskolni, hogy a hátramaradott kevesek meggyalázottan jussanak sirjokba.

Az előbbi határozathoz képest Szegeden gyüljenek össze az öreg honvédek tanácskozni, de tartsanak össze s egyértelmüleg ragadják ki a loyalitásban áradozó klikk kezéből az uralmat. Ekkor béke lesz, ekkor az öreg honvédek elszomoritó veszekedésének vége lesz.

Ajánljuk sorainkat az összes honvédegyletek tagjainak figyelmébe.

Dr. BARABÁS BÉLA.

A hármasszövetség ellen.

A „Posti Napló“ után lapunkban közölt szenzációs közlemény megtette a hatását nemcsak mi nálunk, hanem a külföldön is. A bécsi német és franczia sajtó, mint táviratilag értesitenek, lapjukban mind e szenzációra számitott „leleplezés“ el“ foglalkoznak.

A függetlenségi és 48-as párt, mely ez ügyel szoros kapcsolatban hozatott össze a kövztkező elutasitó nyilatkozatot teszi közzé:

Budapest, aug. 10.

A fővárosban jelenlevő függetlenségi párti elvbarátaink hevenyészett pártértekezletén tárgyalás alá vettük a „Pesti Napló“ mai reggeli számában foglalt azon közleményt, mely szerint egy függetlenségi képviselő s bizonyos Rimler nevü egyéniség állitólag a magyar függetlenségi párt nevében folytatott volna orosz hivatalos körökkel politikai tárgyalásokat. Addig is mig e tárgyban a szükséghez képest a fővárostól távollevő barátainkat, értekezletre összehivhatnók, haladéktalanul kijelenteni szükségesnek tartjuk:

hogy 1893. május 19-ig, mig mi a függetlenségi és 48-as párt körének tagjai voltunk, e párt se formaszerü értekezleten, se másutt, se sajtóban, se választások alkalmával soha az Oroszországgal kötetendő szövetség kérdését nem tárgyalta, se ennek tárgyalására nézve inditvány semmi oldalról nem tétetett, se arról tudomásunk nem volt, hogy akár Rimler, akár a vele barátkozó képviselő orosz körökkel valami tárgyalásokba bocsátkozott volna. S minthogy meg vagyunk győződve, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak a körben maradó tagjai május 19-ike óta e tárgyban értekezletileg szintén nem határoztak, ennélfogva azt az állitást, hogy Rimler vagy más a függetlenségi párt nevében folytattak volna orosz hivatalos körökkel tárgyalásokat, tökéletesen alaptalannak s a netalán mégis folytatott tárgyalásoknak a függetlenségi párt nevében vezetését alávaló csalásnak jelentjük ki.

Egyuttal kijelentjük, hogy minden oly kisérletet, mely hazánkban orosz párt alakitására törekszik s minden oly tényt, mely arra irányul, hogy Magyarország ugynevezett nemzetiségi, tehát tisztán belügyi kérdéseinek elintézésébe idegen hatalomnak beavatkozási jog engedtessék, nyilt hazaárulásnak tekintünk s oly képviselőt, ki ebben bünös, se pártunkban, sőt lehetőleg a parlamentben se türünk meg.

Kelt Budapesten, 1893. augusztus 10. A függetlenségi és 48-as pártkörbél kilépett képviselők értekezletéből. Gróf Károlyi Gábor elnök, Horváth Ádám jegyző.

*

Pázmándy Dénes, országgyülési képviselő, kinek, nyilatkozatáról távirati tudósitásunk már hirt adott, a következő nyilatkozatot teszi közzé a lapokban:

Dr. Rimler Gyula urat még azon időből ismerem, midőn a közös külügyminisztériumban aktiv szolgálatban állott. Már ekkor nyiltan függetlenségi pártinak vallotta magát, sőt egyszer fel is akart lépni 48-as programmal képviselőjelöltnek Csabán, szülővárosában. 1891-ben Párisban találtam őt Munkácsynál. Elmondta, hogy nyugdijba lápett, s hogy most nyiltan a magyar-franczia barátságnak akar szolgálni. Több czikket mutatott nekem, melyeket párisi lapokba irt volt, a hármas szövetség ellen. Egy röpiraton dolgozott ő akkor, melyben Magyarországnak külön külügyi politikát vindikált. Nem egy megjegyzést tettem neki ezen röpirat tartalmára nézve, melyek egy részét követte is. A röpirat lanszirozásával sok baja volt Rimlernek, aki a nyomdai költségeket alig tudta előteremteni. A brosüre végre megjelent s habár nem is osztottam mindenben a szerző felfogását, mégis az önálló Magyarország diplomácziai helyzetét eléggé hiven láttam benne körvonalazva. A röpirat Páris politikai köreiben jó benyomást tett. Több franczia publicista komolyan foglalkozni kezdett a Rimler által felvetett kérdésekkel és egyike ezeknek a hirneves fiatal tetterős Pichon, szajna-megyei képviselő s akkor a külügyi tárcza előadója: elhatározta, hogy személyesen ellátogat Budapestre. S. Pichont már korábbi időből ismertem. Midőn ide megérkezett volt, bemutattam az érdekes vendéget képviselőtársaimnak, ellenzéki és kormánypártinak egyaránt, sőt az akkori miniszterelnöknek gróf Szapáry Gyulának is. Pichon nem jött titokban, nem is volt semmi missziója sem. A Hungáriában s a Pannoniában banketteztünk vele — s a franczia főkonzulnál Apponyival és Beöthy Ákossal együtt ebédeltünk. Pichon lement egész Konstantinápolyig, majd Bécsen és Prágán át visszatért Párisba.

Pichonnal egyidejüleg itt tartózkodott Rimler ur is, a kinek már ekkor több támogatója akadt Párisban. A volt udvari titkár bizonyos állást nyert az Adam asszony által portált orosz-franczia militáns körökben s mint ezek megbizottja, kitünő ajánló levelekkel ellátva, Szent-Pétervárra volt ismét menendő. Dr. Rimler természetesen sokat beszélt velem és másokkal is a hármas szövetség megbuktatása és egy magyar-orosz modus vivendi-ről.

Többeknek elmondta nézeteit, szándékát; függetlenségi képviselőtársaim közül sokan helyeseltük a közeledést Oroszországhoz. Lássuk, halljuk — volt a véleményünk — mint gondolkoznak ott rólunk? Dr. Rimler megbizatást Budapestről senkitől sem kapott. Utazásának eredményeivel nem vagyok mindenben megelégedve, de sok tanulságos dolgot olvastam emlékiratában — s annak nagy hasznot tulajdonitok politikai életünkre.

* * *

Én a Rimler által jelzett kérdések felől a magam egyéni véleményét már igen sokszor elmondottam volt. Irtam a hármas szövetség káros voltáról magyar és franczia lapokba. Mindenhol és mindenkivel szemben kifejtettem nem egyszer, hogy a német szövetkezést inkompatibilisnek tartom a független Magyarország megteremtésével. Addig, mig Bécs német befolyásnak hódol — soha mi nemzeti aspirácziőinkat el nem érhetjük. Annyira régi igazság ez, hogy Tököly, Rákóczy — s valamennyi nemzeti hős csak mindig azzal szövetkeztek, kik a német császár ellenségei voltak, törökkel, oroszszal.

Függetlenségi politikát csinálni benn az országban, de kifelé fentartani akarni a hármas szövetséget, szintén valóságos nonsens. Ezért nem hóditunk mi elég gyorsan tért szeparatisztikus eszméinknek, mert nincs önálló, Bécstől elütő külügyi politikánk. Magyarország függetlensége eminens európai kérdés melyet azokkal, a kik egy erős és egységes Ausztriát akarnak, soha sem lehet elérni. A leigázott Magyarországgal számitott Európa — mert a diplomácziában az „elégületlen“ népek tényezők. A Bécscsel egy huron pendülő Budapest csak geografiai pont a világon. Kossuth és az emigráció hatalom voltak annak idején; velük tárgyaltak és szövetkeztek Napoleon, Viktor Emánuel és Bismarck. A kiegyezés óta a magyar miniszterek neveit is alig tudja a külföld. Sztambulov, Risztics, Catargi számottevő államférfiak, ők működő tagok az európai konczertben — a mig mi derék Wekerlénk p. o csak az orgonaszijjat huzza Bozo Petrovicsnak... Magyarország helyezte a külfölddel szemben valóban lealázó. Maholnap a nemzetiségeinknek több becsületük lesz a világ előtt, mint nekünk. Az oláh agitátorok nyiltan követelik nyelvük érvényesitését velünk szemben, mig a magyar belügyminiszter fenyegető leiartokkal szerez respektust a német szónak. S mind ezért mi — vérrel és pénzzel áldozunk a német szövetségnek.

Mi természetesebb, minthogy én teljesen osztottam és osztom ma is a közeledést a német hatalom ellenségeihez. 370 év óta küzdünk a német supremacia ellen emancipálni akarjuk magunkat alóla, de nem tudjuk, Egyedül gyengék vagyunk erre. Keressünk tehát támogatást az európai konstellációban.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1893. augusztus 12.

Akáczvirág.

Irta: *Sebesi Samu.*

Hiába tagadnám, — Leonora szép volt. Nem illik rá a regényes leirás, hogy például szőke, kék szemekkel, vagy pedig barna, sötét, tüzes szemekkel. Leonora egyszerüen nem volt sem szőke, sem barna. A szemei sem tartoztak azok közzé a szemek közzé, a melyeknek a szinével olyan hamar tisztába lehet jőni. Volt abban valami csodálatos fény, valami álmadozó merengés, valami bolonditó delej, a mely mindazokat, a kik a szem büverejéhez inklinálnak: föltétlenül rabul ejtette. Én egyszer láttam tébolyitó szépségének teljes fönségében. Egy napon fölkerestem Kopogtattam ajtaján, mire az ő örökösön mosolygó szoba leánya termett előttem.

— Mindjárt bejelentem mondá. Asszonyom gyöngélkedik.

A következő pillanatban beléptem a háló fülkébe. Kábitó illat és mystikus félhomály fogta körül a keleti szönyegekkel gazdagon diszitett boudoire-t. Leonora hofehér párnák puha hullámai között feküdt. Könnyü takarója a melléig fedte be junói termetét. Ugy tünt fel a félhomályban is, mintha arczán, azon a patyolat tiszta arczon, a láz halvány rózsái csattantak volna ki. Sötét, dus haja alá omlott fehér nyakára és ez az ellentét erősen fokozta annak plasztikus szépségét.

Őszre járt már az idő, hanem azért a kis asztalkán friss vizben viruló akácz virág állott. Ez az igénytelen virág volt Leonorának a kedvencze. Mikor ragyogni, hóditani akart, mindig feltüzte az akácz illatos virágát.

Szemeit fel sem nyitotta, a mint beléptem. Szótlanul, bágyadt mosolylyal, nyujtotta felém keskeny, arisztokratikus kezeit s a mint egészsége felől tudakozódtam szinte idegesen szakitott félbe:

— Ah csekélység! Egy kis láz csupán szót se érdemel. Migrain, idegesség, szeszély vagy mit tudom én, hogy a modern betegségek melyikéhez van szerencsém. Nem nagy baj. Kiheverem.

— Barátai, tisztelői, komolyan aggodnának, ha ez az idegesség, vagy szeszély tartósabb lenne.

Szemeit még most sem nyitotta fel. Halkan sóhajtott és lassan álmadozó hangon válaszolta:

— Barátaim? De hát vannak-e nekem barátaim? Azok a kik naponta hizelegnek, bókolnak, mosolyognak, — elfogyasztják vacsorámat, tele füstölik szobáimat; idetlen vicczeket, üres történeteket fecsegnek, dicsekednek párbajaikkal, sport sikereikkel hóditásaikkal — aztán üresek, léhák, felületesek és szemtelenek. Ah édesem — ezek nekem többé nem barátaim. Nekem ugy tetszik, hogy a hajlamaink egyeznek mostanság. Én is nagyon, kezdem unni a gigerli világ majmait Ugy tetszik öregszünk..... Az ember vénségére nem annyira a külszint, mint a tartalmat keresi. Gyakran vettem észre, hogy az én czifra nyakkendős barátaim önt menynyire untatták; de azt is láttam, hogy milyen elégedetten sétálgat ön azzal a komoly törekvő piktor barátjával, a kiről nekem annyi szépet, annyi jót beszélt.... Hogy is hivják?

— Becz Szilárd asszonyom!

— Szilárd, igen Szilárd — folytatta álmadozó hangon. Nem szép öntől, hogy soha sem mutatta be.

— Még nem késő asszonyom!

— Gondolja? Helyes!

Kissé hallgatott és ajkai ingerlően mosolyogtak. Aztán csendesen felnyitotta szemeit. Milyen tébolyitó fény csillogott azokban, a mint rám nézett.

— Nem késő? Hátha igen! Látja, ez a czudar betegség már is elrutitott. Szinte érzem, hogy lesoványodtam. Szemeim beestek, homlokomon ránczok vannak. Jaj barátom, milyen borzasztó állapot az a vénség. Ha én egyszer megvénülök.... szürke haj, ránczos arcz, görbe hát, csoszogó láb és tubák. Hallja ön? Tubák!

Aztán nevetett. Hófehér fogai elővillantak szép metszésü ajkai mögül.

— Látja — mondá izgatott hangon — én nem fogok megvénülni. Én utálom a vénséget. Inkább meghalok, de vén asszony nem leszek. Fuj! egy öreg, pletyka kávénike! soha!

— Még a tavasz viruló pompájában van ön asszonyom! Miért beszél már az őszről?

— Mert hervadok barátom! Különben igaza van. Gyülölöm az ön poetikus metaphoráit, hanem most az egyszer elfogadom. Tépem a tavasz virágait és nem beszélek az ősz hervadásáról. Szinte jól esik, hogy kiverte a fejemből ezt a hóbortos gondolatot. Mintha uj erőt éreznék magamban. De szóljunk másról. Mikor jőnek hozzám? Ön és a piktor. Már megint elfeledtem a nevét.

— Szilárd! Ugy-e Szilárd?

— Igen Szilárd. De micsoda helyet foglalhatna el Szilárd az ön tisztelői, az ön barátai között. Ő egyszerü, az esetlenségig egyszerü ember. Aztán nem is tartozik az Adonisok közzé. Nem épen rut, de az ön sugár, daliás udvarlói között az ő széles, lomha testével aligha nem lenne nevetséges. Az ön előkelő gentlemanjai között csak gunytárgya lenne az ő széles arcza, szürke macska szemei és rideg magába zárkozott temperamentuma. És ki tudja nem ingerelnék-e? Nem kötekednének-e vele? Szilárd, ha kijő egyszer a sodrából — nem könnyen fékezhető. Nem volna tanácsos ezt a medvét ingerelni.

Leonora mosolyogva hallgatott. Élénken figyelt minden szavamra, aztán igy szólt:

— Érdekes ember lehet az ön medvéje. Ismerni akarom.

Szavait szinte parancsoló mozdulattal kisérte, de egyszerre ismét szelid, ábrándozó hangon folytatta:

— Ugy ugy kedves barátom. Sokkal jobban szeretem az ilyen hallgató, erős medvéket, — mint a lármás gyáva majmokat. Szeretném, ha az ön barátja az én barátom is volna. Igérje meg nekem, hogy eljőnek holnap... Nem, nem holnap, még ma este. Viszont igérem önnek, hogy semmi bajom nem lesz. Estére jobban leszek. Estére szép leszek, szebb, mint valaha és szemei önkénytelenül az illatos ákáczvirágra tévedtek.

— Szeretem ezt a virágot, mondá. Kétszer nyilik, kétszer szeret. Egy virágos akácz erdőben szeretnék meghalni, a hol illatos fehér szirmaik eltemetnének. Ugy-e, milyen poetikus halál volna. Nézze, ez másodvirágzás. Mit gondol ön, hányszor virágzik a sziv?

— Többször, mint az akácz, asszonyom!

— Gonosz czélzás! Igazán csak egyszer. A többi csak látszat. Az én szivem az ákáczczal egyszerre nyilott. Azért vagyok hálás e virághoz. Ennek az illata mindig valami tündér álmot juttat eszembe..... De hagyjuk ezt. Nós hát este!

Távoztam. Még egyszer vissza néztem rá. Az akáczvirágot kezeiben tartotta. Szemeit ujra lehunyta, ajkai mosolyogtak, mintha egy büvös álomkép káprázatos világába merült volna el ábrándozó lelke.....

II.

Este a nagy szalon ragyogott a fénytől. Leonora ragyogott a szépségtől. Keblén viselte az ákácz virágot; ugy ölt ennek a virágnak az illatával, mint a kigyó a mérgével. A ki Leonora keblén érezte egyszer az akáczvirágot, annak örökké eszébe jutott az a pillanat. És ha virágoztak az akáczok, megrészegült egy büvös álom mámorától és fájdalmat érzett egy elröppent szerelem emlékétől.

Kaczér mosolylyal jött elénk és midőn bemutattam a medvét, megszoritotta kezét és mélyen, erősen nézett a szemébe. Szilárd lesütötte fejét. Égette az a szempár, amely a keskeny, sötét ivezet alól sugárzott ki.

Nézzük, ki segithet bennünket, kinek van érdekében egy független Magyarország?

Badarságnak tartottam mindig azt a nálunk divó — inkább öntudatlanul táplált — félelmet az orosztól. A ki önálló akar lenni, annak senkitől sem szabad megijedni. Az a 17 milliót számláló állam, a mely azt hiszi, hogy örökös dajkaságra szorul, a hülyék tanyájává fajul előbb-utóbb.

Nagyon sokan vannak ebben az országban, a kik igy gondolkoznak, mint én. Csak az elfogultság békóiból szabaditsuk fel a magyar közvéleményt, ezerek és milliók szava fog felhangozni a régi ellenség, az igazi ellenség — a német ellen. S a ki tőlük segit megszabaditani bennünket — az barátunk.

Augusztus 10-én.

Pázmándy Dénes.

*

Eötvös Károly országgyülési képviselő egy hir lapiró előtt, a ki a függetlenségi pártra annyira kom promittáló ügyre vonatkozólag kikérdezte véleményét a következőket mondotta:

Emlékezik arra, hogy Pázmándy Dénes emlegette előtte olyan függetlenségi lap alapitását, mely a franczia barátságot propagálná, el is utazott ebben az ügyben, de később egy szót se szólt e dologról, a függetlenségi párt, mint párt, sohasem foglalt semminemü állást a hármas-szövetséggel szemben. De igaz, hogy Pázmándy Dénes a „Pesti Napló“ által jelzett irányban ismételten melegen érdeklődött. A párt vezetősége azonban — akkor még Irányi állott a pártügyek élén — teljesen távol maradt a dologtól. Mikor az elnökséget átvette, Pázmándy megkisérelte őt is eszméjének megnyerni, de fáradozása hiábavaló volt. Az ő tudta szerint tehát Rimler a függetlenségi párttól nem kapott megbizatást. De tudja, hogy az orosz körök, mikor erről az eszméről tudomást szereztek, azok nagy készséggel el akarták fogadni, de azt követelték, hogy a tárgyalások ne legyenek titkosak, hanem nyilvánosak. E miatt az egész dolog eddig nem jutott a nyilvánosságra. Megjegyzi, hogy Rimlert Pázmándy vezette be a képviselők társaságába, de a társaságba soha olyan társalgás nem folyt, a miből Rimler bármi felhatalmazást merithetett volna.

Helfy Ignácz tudósitónk előtt az egész „misszió“-t hóbortnak nevezte. Maga az a gondolat is, hogy a függetlenségi és negyvennyolczas párt, a fennálló hármasszövetség ellen bármiféle lépést tett, merő képtelenség, mert az országgyülési függetlenségi és negyvennyolczas párt tudvalevőleg kezdettől fogva állandóan támogatta a most meglevő hármas-szövetség tényét, ezernyolczszázhetvennyolczban pedig, mikor az orosz-török kérdés volt tárgyalások alatt, a párt határozottan Törökország mellett foglalt állást Oroszország érdekeivel szemben. S hogy most a fennálló hármas-szövetség egyik főfaktorává a párt az oroszt óhajtaná tenni, erre az állitásra mást igazán nem mondhat, minthogy — hóbort az egész, semmi más.

Gr. Károlyi Gábor a hozzá intézett kérdésre kijelenti, hogy Pázmándy Dénes mutatta be neki Rimlert, vele soha komolyan politikai kérdésről nem beszélt, sőt kénytelen volt vele minden összeköttetést megszakitani, mert Rimler a gróf ismerőseinek terhére kezdett lenni. A mi a dolog lényegét illeti, az orosz-magyar barátkozás, valamint a magyar-franczia szövetséget sem Rimlerrel, sem Pichonval nem tárgyalta.

*

Rimler Gyula.

A nagy port vert fel „leleplezésnek“ szánt közlemény szerzőjérél Rimler Gyuláról az „E—s“ tudositója a következőket irja:

Rimler Gyula, a kinek a külügyminiszterium kötelékéből adósságok miatt kelett távoznia, mint nyugdijas miniszteri titkár Párisban 1890-ben telepedett meg. Párist különben is jól ismerte már és a franczia nyelvben is teljesen jártas volt. Csöndes, visszavonult életet élt és a Rue de Castiglioneban lakott egy másodrangu szállodában. A magyar kolonia néhány tagjával érdekes körülmények közt ismerkedett meg. Néhány magyar festő a Grand Caféban ünnepelte az 1890-iki évi Szilveszterestélyt. Éjfélkor Baogh Poldi zenekara rágyujtott a Rákóczi-indulóra. Ekkor a szomszéd asztalnál ülő, rokonszenves külsejü őszbajszu ur. a ki egy angol urhölgygyel megvacsorált, hirtelen felszökött helyéről és poharat ragadva, e szavakkal koczczintott a magyar fiukkal: Éljen Kossuth Lajos! Azután bemutatva magát, vigan együtt mulatott a festőkkel. Azóta állandóan érintkezett a párisi magyarokkal, a kik nagyon megtiszteltek, mert megtudták ő róla, hogy Munkácsy gyermekkori barátja.

Rimler Gyula akkor mit sem látszott törődni holmi politikai kérdésekkel, sőt határozottan kijelentette, hogy a franczia kormánnyal nagyszabásu dohányüzletet akar megkötni. Ez ügyben indirekt megbizásokat kapott a magyar kormánytól és az azóta meghalt gróf Bethlen Olivértől várta a levélbeli megbizásokat. Hogy Rimler jobb eredménnyel végezhesse dolgát, Munkácsi ajánlata utján néhány előkelő franczia képviselővel akart megösmerkedni. Oly időben tehát a mikor biztos tudatában volt annak, hogy Munkácsy Mihály otthon van, felkereste egykori ifjukori barátját, de ez nem fogadta, azaz a komorna azt állitotta, hogy nincs otthon. Rimler akkor meggyőződést szerzett arról, hogy Munkácsy Mihálynak besugták. Legott sértő levelet irt, a melyben a besugókat rágalmazóknak nyilvánitotta ki. Ekkor történt a Salle béfourban néhány nappal később Reményi Ede tiszteletére bucsuestélyt rendeztek. Munkácsi megbizásából Rimlert is meghivták, a kivel Türr tábornok és Reményi Ede jelenlétében barátságosan és tüntetőleg foglalkozott, ezáltal mintegy rehabilitálva őt. Rimler ez időben már emlitette, hogy a fővárosba szándékozik menni a hol a függetlenségi párt főbb tagjaival érintkezve egy radikális politikai napilapot akar alapitani, a melyek hivatása volna hármasszövetség ellen állást foglalni a magyar-franczia orosz szövetség javára.

Rimler 1892-ben meg is fordult Budapesten, érintkezett is a függetlenségi párt sok tagjával, de a lapból, ugy látszik, nem lett semmi. Ebben az időben is eshetett, hogy oroszországi utját megbeszélte. Huzamosabb ideig tartozkodott Varsóban, a hol a Metropole szállodában lakott. E télen még távirati uton kért pénzt néhány, az oroszországi utjában beavatott ösmerősétől. És akkor czakugyan küldtek is neki a főpostáról egy nagyobb összeget, a melynek sürgöny utján való kézbesitést azonban az e tekintetben fennálló szabályok értelmében megtagadták. Csak pénzeslevél alakjában küldhették az illető összeget.

Rimler Gyulának Budapesten Pázmándy Dénes volt a mentora. Ő vezette be a képviselők társaságába tavaly, mikor itt járt Pichon franczia képviselő, a ki nagyobb tanulmányi utat tévén a Keleten, Budapesten is megállapodott és az idevaló politikai körökben nagyon rokonszenves fogadtatásra talált. Ő akkor, mint pénzügyi bizottságban a külügyi tárcza előadója bizonyos politikai tekintélynek örvendett. Bemutatta Pázmándy őt gr. Szapáry akkori miniszterelnöknek és Wekerle pénzügyminiszternek, a kikkel hosszabb ideig beszélgetett. Nagy Gyula a franczia vendég tiszteletére bankettet adott, a melyen mintegy 15 függetlenségi párti képviselő volt jelen és a hol lelkes felköszöntőket mondtak a francziákra és franczia-magyar barátságra.

Tudósitónk azon kérdésére, hogy Rimler nyert-e ez alkalommal megbizást arra, hogy a függetlenségi párt nevében beszéljen: Pázmándy képviselő határozott nemmel felelt. Pázmándy szerint Rimler csak tájékozást kivánt itt nyerni arra nézve, hogy a magyar politikusok és különösen a függetlenségi párt hajlandók-e és mily föltételek mellett közeledni Oroszországhoz. Rimler személyére vonatkozólag Pázmándy képviselő azt mondta, hogy az atyja gróf Apponyinak nyugalmazott gazdatisztje, nagybátyja pedig a nagyváradi rendőrkapitány, a kit éppen ma dicsértek meg a lapok a nagyváradi tüntetésnél tanusitott tapintatos magatartásáért. Rimler Gyula ezelőtt titkár volt az osztrák-magyar külügyminiszteriumban. 1887-ben Békés-Csabán képviselőnek akart föllépni, függetlenségi programmal, de visszavonult, mikor b. Prónay Dezső jelöltsége került szóba. Függetlenségi érzelmei miatt azonban nem volt maradása a külügyminiszteriumban és azért 1889-ben nyugdijaztatását kérte.

A jelentés, mely oly nagy port vert föl, Pázmándy nézete szerint nem volt a nyilvánosságnak szánva. Rimler azt csak néhány példányban huzatta le hektografon s azokat ismerősei közt szétosztotta, ezzel akarván eljárásáról beszámolni.

*

Pázmándy Dénes az Eötvösék nyilatkozatára egy ujabb nyilatkozattal felel. A melyben többek közt ezeket is mondja:

Gróf Károlyi Gábor, mint egy töredék párt elnöke, kiadott tegnap éjfélkor egy nyilatkozatot. Ebben visszautasit minden szolidaritást a Rimler által papirosra tett elvekkel. Ebben igaza van, sem ő, sem én, sem más ennyire nem mentünk. Soha senki közülünk orosz szövetség, vagy Oroszország beavatkozásáról a mi nemzetiségi ügyeinkbe nem beszélt Rimlerrel — vagy ha beszélt ezen tökvéseket eltélte. De e tekintetben gróf Károlyi Gábornak kár volt megállani a hazaárulás vádjával, mindjárt felállithatta volna a guillotint ablaka alatt; azt sem bántam volna. A mi azon részét illeti a nyilatkozatnak, hogy a „pártban, de sőt a parlamentben sem türünk meg olyan képviselőt“ — bátor vagyok egész tisztelettel megjegyezni, hogy — ha ez reám akar vonatkozás lenni — én soha a párt támogatását választásoknál igénybe nem vettem, saját emberségemből küzdöttem ki minden választási csatámat — és ha a pártnak vagy féltuczat kerületet sikerült meghóditanom, a magam választása a függetlenségi pártnak még egy sürgönyébe se került soha. Biztositom gróf Károlyi Kábor barátomat, hogy az én választásómnál a jövőben sem lesz az ő protekciójára szükségem.

Tény az, hogy ugy gróf Károlyi Gábor, mint Hentaller Lajos és még többen a függetlenségi pártból, régóta a hármas szövetség elleneseinek vehettük magunkat. Tény az, hogy Pichonnal, Rimlerrel a hármas szövetség felbontása felett eszmecserét folytattunk. Tény az, hogy Hentaller Lajos lapjában, több évvel ezelőtt, az ő fölkérésére, két czikket irtam a magyar-orosz kiengesztelődésről. Tény az, hogy (ha már ilyen lappáliákat is felhoznak!) mi hárman Rimlerért pár száz forintig jót álltunk és azt törlesztjük is. Tény az, hogy a különvált képviselők egyike, N. Gy. Pichon tiszteletére vacsorát adott a Hungáriában, melyen vagy tizenöten voltunk jelen képviselők, hogy ott gróf Károlyi Gábor nagyszerü toasztot mondott a hármas szövetség ellen és a franczia barátság mellett. Tény az, hogy pár nappal utóbb negyven képviselő összejött egy másik banketten a Vadászkürt-ben, a hol ötven fulminans pohárköszöntőben éltettük a francziákat s egy uj külpolitikai irány hiveinek vallottuk magunkat. Tény az, hogy egy másik tisztelt tagja a kilépett képviselőknek, U. I. kijelentette előttünk, hogy a legközelebbi budget-vitánál fel fogja vetni az esetleges orosz barátság kérdését. S végre tény az, hogy a 92-iki választási szózatunkba Eötvös Károly felvette azt a passzust, hogy „komoly megfontolás tárgyává teendő a hármas szövetség fentartása. . . .“ Tovább nem folytatom. Itélje meg mindenki, mennyire álltam én magam izoláltan az én külpolitikámmal.

Ujabb tüntetések.

Nagyvárad, aug. 11.

A tüntetések tegnap estve még nagyobb mérvben folytak mint azelőtt való nap. Este 9 órakor sürü tömegek lepték el az utczákat.

Ekkor vonult föl a térre a katonaság.

A katonaság megérkezését a nép hangos abczugolással fogadta.

— Mit akartok? Ti is magyarok vagytok! Le a hazaárulókkal!

A lovasok folyton terelték a népet maguk előtt. Egyszerre, a püspöki aula előtt, a tömeg kellő közepében két óriási durranás hallatszott.

Ekkor a zajba, mert már zaj volt, abczugolás, fütyülés, átkozódás, — beleharsogott a huszárság riadója.

A huszárság rohamja.

Egyszerre rettenetes lett a látvány, amit az óriási tér nyujtott.

A lovasság, hüvelyéből kivillámló kardokkal, zabla-megeresztve, vágtatni kezdett szerteszét. Üzték, hajtották riasztották a népet mindenfelé. Iszonyu borulás támadt. Mintha egy levert lázadás menekülne; olyan rémület, rohanás, kétségbeesés. segélykiáltás, a sebesültek, a huszárlevak patkói alá került áldozatok jajgatása kavargott a levegőben. A nép kapok alá, boltokba menekült. Egy percz alatt tiszta volt, a tér; de milyen áron!

Életveszélyes sebesülések árán!

Az embertelen atakkban a lovasság éles karddal dolgozott éles vágásu sebeket kaptak számosan. Ezek közül a neveiket a következőknek sikerült megtudnunk:

Adler Etelkának a csarnok kávéház előtt vágta be a fejét egy kard; Hartman Jakab a Kovács ház előtt; Holubáh Károly a Sas-utcza torkolatánál; Králik György a Sas-utczában a Bunda előtt sebesült meg.

A huszárok közül is sokan megsérültek. Ugyanis, ahogy a lovasok az aszfeltra rugtattak: a lovaik messze elvágták őket a nyeregből. Sőt több huszárt, kik leestek lovákról, magukkal hurczoltak a vágtató paripák.

A tér kitisztult. A csönd helyreált. A huszárok lenyergeltek. A katonaság egész késő éjszakáig megszállva tartotta a tért. A városban mindenütt örsök czirkálnak. Valóságos ostromállapot!

A sebesülteket hazavitték.

A sebesültek.

A barbár huszárattak patkóinak áldozata lett egy Adler Etelka nevü leányka, aki nővére társaságában ment sétálni a Szent-László-térre. A tömeg magával sodorta, a huszárlovak letaposták. Egy mesterember kapta őlbe a földön vergődő áldozatot, különben a koponyáját tapossák szét.

Hartmann Mór zöldfautczai szabó épen hazafelé törekedett feleségével, mikor a huszár katonaság nekivágott a tömegnek és kivont karddal vagdalkozni kezdett köztük. A halálra rémült nép erre futásnak eredt és Hartmann Mór saját előadása szerint igy került közéjük a Kovács háznak Szent László téri oldala előtt. Menekülni már nem volt ideje, mert tömeg szoritotta visszafelé.

A huszárság erre éppen odavágtatott és kivont karddal vagdalt a lórol. Egyik huszár, a kinek nevét nem lehetett megtudni, kardjának élével ugy vágott Hartmann fejére, hogy a vér rögtön felbuggyant a helyén és Hartman eszméletlenül tántorodott a falhoz Feleségét elvesztette a rohanó emberáradatban és igy ismerősei vitték haza zöldfautczai lakására Hartmannt, a ki reszketve kiáltotta a csapács után.

— Segitség! Segitség! Megölnek!

Oláhok a harmadik fórumon.

Budapest, augusztus 11.

A kuria tegnap itélt egy csomó „oláh ügyben“. Megszabta Lucatiu összbüntetését, döntött a „Replika“ terjesztői ügyében s elvetette a „Tribuna“ semmiségi panaszát.

Lucaciu összbüntetése.

A hirhedt laczfalusi pópának tudvalevőleg két bünpöre is volt. Az egyik sajtóper, s a bécsi zarándoklásból kifolyólag keletkezett és egy évi államfogházat kapott érte. A másik rágalmazási per volt, s összefüggésben állt a szatmármegyei dinamit-merénylettel. A derék pópa ugyanis a vizsgálóbiró előtt kijelentette, hogy az egész fernezelyi komédia a magyar kormány egyenes jóváhagyása mellett történt.

Lucaciu e vakmerő nyilatkozata miatt felelősségre vonatván és négy hónapi fogházra itéltetvén, annak szüksége merült fel, hogy ebben és az előbbi perében összbüntetést mérjenek ki. Ezt tette tegnap meg Manoilovich Emil elnöklete es Kelemen Mór biró előadása mellett a kuria, mely Lucaciura az egy évi államfogház és négy havi fogház helyett 13 hónapi közönséges fogházbüntetést szbott ugy, hogy annak kezdete ez év január 7-étől számitódik.

A véres száju agitátor ez alkalommal

A többi urak szinte szánakozva nézték az esetlen festőt, a ki csakhamar a közirigység tárgya lett. Leonora feltünően megkülömböztette mindnyájunk között. Szilárd egy ideig feszengett, ügyetlenkedett, de vacsora után egyszerre szokatlanul beszédes lett. Leonorával koczczintott és fenékig üritette a sugár pezsgős poharat. A szép asszony egy pillanatra felhasználta az általános figyelmetlenséget, a festő fölé hajolt és mosolyógvasugta:

— Hogy érzi magát?

Becz Szilárd végig simitotta fürtös halántékát és ezt felelte:

— Boldogon asszonyom, boldogon.

Aztán felállt és lomha lépteivel felém jött, megszoritotta a kezeimet és ragyogó arczczal mondá:

— Köszönöm, neked köszönöm ezt a boldog pillanatot!

— Menjünk már — szóltam a mámoros festőnek.

— Soha! — kiáltotta és az asztal mellé ugrott. Töltött. Poharát magasra emelve kiáltá:

— Urak! a legszebb asszonyért.

A következő pillanatban a poharak összecsapódtak és a pohárkocczanás közzül a Leonora vidám nevetésének édes csengése hallatszott ki, a ki tüntető megkülömböztetéssel koczczintott Becz Szilárddal . . . . . .

III.

A festő egy idő óta megváltozott. Keveset látom, de a mikor találkozom vele, alig ismerek rá, annyira jókedvü. Képei, a melyeket utóbb készitett, igazi mestermüvek. A szerelmet örökiti meg külömböző variatiokban. Arcza mintha szenvedőbb volna, de halványsága csak érdekesebbé tette. Olykor a czigánynyal is huzatja és dörmögő hangjával kiséri, hogy:

Kétszer nyillik az ákáczfa virága . . .

A telet mámoros örömben, emésztő gyönyörüségben élte keresztül. Egyszer a mütermébe hivott és nevetve mutatott egy képre: Leonora volt lefestve a környezetével. Egy szép asszony gunyos mosolylyal taposott egy rakás karrikaturát, a kik előtte térdepeltek.

— Melyik vagy te? — kérdeztem.

— Jámbor, — mondá nekem és szorongatta a kezemet — én itt vagyok ni — és oda mutatott a szép kép szivére.

Mikor tavasz lett és virágoztak az ákáczok, egyszerre csak betoppant hozzám. Szomoru volt és sáppadt. Sétálni hivott. A mint végig haladtunk az ákáczsoron, kétszer is megállitott, mintha mondani akarna valamit. Egyszer aztán megszólalt:

— Érzed ezt az illatot?

— Fölséges — mondám.

Sáppadt arczán gyönge pir jelent meg. Ajkait összeszoritotta és görcsösen kapaszkodott a karomba. Egy pillanatra megálltunk és szemeiből könnyet törült ki. A mint meglátta, hogy észrevettem, mentegetőzni kezdett, de többé nem titkolhatta, hogy szenved. A sürün előtörő könnyek mindent elárultak.

— Menjünk haza Szilárd. Te rosszul vagy?

— Dehogy . . . Nem én, de lásd, ha egyszer az ember szerelmes, akkor meg is szokott bolondulni.

Vigasztalni akartam, de félbeszakitott.

— Tudom, mit akarsz mondani. Szeretett engem is, mint másokat, megunt engem is, mint másokat; eldobott engem is, mint másokat. Régi nóta. Ne ismételd; menjünk haza. Még egy képet akarok mutatni.

Mikor haza mentünk, a müterem egy sarkában felállitott képről lerántotta a leplet. Igéző pongyolában Leonora állott előttem. A megszólalásig hiven volt találva. A dühtől és a fájdalomtól elrekedt hangon kiáltotta:

— Ismered a modelljét?

Feleletet sem várt. Egyszerre megragadta a képet és rettenetes haraggal sujtotta a földre, aztán felkapta — tépte, szaggadta. Erős kezei között néhány pillanat alatt darabokra szakadt a vászon.

— Rongy, rongy! kiálltott és szétszorta mindenfelé. Aztán rávetette magát a pamlagra és zokogott keservesen . . . .

. . . . . .

Nem háborgattam. Kinéztem az ablakon az utczára, hol a tavaszi verőfényen hullámzott a sokaság. Egyszerre egy kocsi robogott el az ablak előtt. Leonora ült benne körülvéve egy néhány uj gavallértól, a kikkel vidáman nevetett.

Megunta volt az ürességet és tartalmat keresett; megunta a tartalmat és ismét ürességet óhajtott. A fecsegő majmokra ráunt és feloserélte a hallgató medvével; mig ismét a hallgató medvét unta meg és visszatért a majmokhoz.

Valyon egyszer nyilt a szive ennek az asszonynak és a többi csak látszat?

A Diána története.

(Angol regény.)

A „Dóra“ szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ számára forditotta: **AMICA.**

XV.

(Folytatás.) (30)

Beauchamp Antal urnak ezen szavakkal adom válaszomat.

— Ha. a hogy Toni mondá, Heathcote melodrámai volt, legalább mély benyomást csinált, hangjának a csengése még hosszasan maradt az után a Diána füleiben, midőn ő és a kutyája eltüntek. És jelenlétében az a sajátságos hatása is volt, hogy másokat törpitett, igy Toni, daczára az ő szép arczának — vele összehasonlitva rendkivül sokat veszitett.

— Sajnálom, hogy a jelenlétében ilyen kellemetlen esemény történt — mondá Toni rövid szünet után.

Megkiméltem volna tőle ha a Heathcottal való találkozásunkat előreláthattam volna. Ő mindig külömbözött, egy kissé másoktól — nem törődött az illemmel és azt gondolta, hogy a saját szokása a legjobb, — de mióta idősebb lett még rosszabbra változott.

— Nem változna e bár ki rosszabbra, ha olyan életet folytatna a milyen a Heathcote uré?

Toni egy kissé meglátszott lepetve lenni a Diána pártolásán.

Talán igaza van — az oly elszigeteltség hozhatja ki jellemének a jobb vonásait, de nem látom át, hogy az feljogositaná őt az ilyen okmélkül való megbántásra, amilyet velem szembe elkövetett.

Ha ugy mentem volna el mellette, hogy jelenlétét észre se vegyem, akkor értettem volna, de én tényleg tulmentem a határon, midőn kezet akartam szoritani vele.

— Ön rokona? — jegyzé meg Diána, és azon a ponton volt, hogy többet mondjon, de visszatartoztatta magát.

— Csak a házasságom által és talán ebben van az ő sérelme. Az emberek mindig összezördülnek a pénzügyi dolgok felett és mi sem voltunk kivételek e szabály alól. Azt hiszem, hogy eleinte midőn Adéllal összekeltünk, egy kissé pazarul bántam a pénzel és Gerő kötelességének tartotta engem megszólitani érte — a miben talán igaza volt. Az Adél halála után egy összeörrenésünk volt, de én nem képzeltem, hogy ilyen borzasztó legyen.

Számos évek teltek el mióta utoljára láttam.

— Ön azt mondta az előbb, hogy annak hét éve.

— Igen, szinte hét éve. Nem sokára a szegény Lane Heszter meggyilkolása után, midőn az egész vidék a Heathcote bünének a hirével volt tele.

Az emberek azt mondták, hogy nem lett volna szabad őt felmenteni, — hogy csupán csak a megvesztegetés engedte őt szabadon. Természetes, hogy mind ez nagyon kinosan hatott reám és örültem, hogy innét elmehettem. És nagyon kevésbe mult, hogy éppen a gyilkosság pillanatában nem voltam a házában.

— Hol volt akkor?

És Diána félreforditott arczczal beszélt.

— A Crowhursti állomáson, utban Dover felé. De vissza hivtak: ámbár, éppen ugy elmehettem volna, mert semmit sem tudtam tenni.

— És ön bünösnek hitte Heathcotet?

Diána maga sem tudta, hogy mi inditotta e kérdés tevésére.

ltünő alázatos hangon azt is kérte a btkv. . §-a alapján, hogy mentsék föl a fogházi unkák alól és hogy a saját költségén élelezhesse magát. A kuria azonban csak ez óbbit engedte meg, mert a másik kérésre ézve nem találta meg Lucaciu viselkedésén azokat a „különös tekintetre méltó okokat“, melyeket ily esetben a törvény megván. Egyébként is Lucaciu csak könnyebb olgokat végez, mert a fogházi munkát mugy is mindig a fogoly egyéniségéhez érik.

A replika terjesztői.

Tegnap került referálásra a kurián agy Sándor biró előadásában. a kir. főgyészség kezdeményezésére az oláh memorandum és a Replika terjesztői ellen folyatba tett sajtóügy. A hirhedt memorandum s Replika tudvalevőleg a Tribuna nyomdából került ki és egy 24 tagból álló szeresztő-bizottság müve. Vita Sándor kolozsári főügyész azonban egyelőre a feljelentést sak Brota Jenő nyomdatulajdonos és Román Miklós nyomdai müvezető ellen tette meg, a izsgálatnak hagyva fenn a szerzők kinyomozását. Brote és Román ez ellen semmiségi panasszal éltek, azt vitatva, hogy ők nem illithatók esküdtszék elé, hanem legfeljebb a köteles elővigyázat és figyelem elhanyolása miatt“ sajtórendőri kihágásért vonhatók felelősségre. A kuria azonban semmiségi panaszukat elvetette, s igy valószinü, hogy lőállanak majd az igazi vádlottak.

A „Tribuna“ semmiségi panasza.

Ugyancsak tegnap vetette el a kuria „Tribuna“ szerkesztőjének, Baltes Andrásnak és kiadójának, Metiu Popu Trajánnak semmiségi panaszát, a kiknek lapjában ez év elején egy „Hasonló fegyverekkel“ czimü féktelen izgató czikk jelent meg. A czikk szerzőjét, a ki arra hivta fel a román népet, hogy ne türje meg Erdélyben a „jövevény magyarok“ basáskodását, hanem álljon talpára a szuronyok ellen és mutassa meg, hogy ez a föld itt csupán bz övé, — a szerkesztő és kiadó nem akarták megnevezni a szerzőt s igy őket itélték el két, illetőleg egy havi államfogházra és 500 forint pénzbüntetésre. Mivel tegnap semmiségi panaszukat elvetették, mihelyt a kuria határozata Kolozsvárra leérkezik, büntetésöket meg kell kezdeniök.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, augusztus 12.

— **Lajos napja** lesz e hó 25-én. Szent ez a név a magyar nemzet előtt, mert hontalanul élő legnagyobb fia: Kossuth Lajos viseli. E napon egy érzéstől áthatva dobban meg a szive egész Magyarországnak, egy gondolat száll a Turinban élő remetéhez milliók szivéből és ennek a gondolatnak, ennek az érzésnek ünnepélyes formában kifejezést is adnak mindenfelé. Kolozsvár városa is meg fogja ez alkalommal is ünnepelni a nagy hontalan névünnepét. E czélból a márcz. 15 bizottság közelebbről össze is állitja a programmot.

— **Az egyetemi** épület alapmunkálataival most foglalkoznak. A 3 méter 75 cméter fundamentum czement alapját most rakják le. Az uj épület ez év folyamán fedél alá kerül s csak a jövő évben szándékoznak az erős nagy épület lebontásához fogni. Valószinü, hogy addig azonban a hatóság a miniszterrel már tisztába hozza az ügyet s megkimélik azokat a hatalmas drága és szép épületeket. Mi a közönség figyelmét felhivjuk az épitésre és a tervbe vett bontásra, mely mint emlitettük, nehány egyetemi tanár privát kényelme tekintetéből történt igy. Az épület a téli szinház mellett épül, tehát a zajos próbák miatt sincs helyén. De nin-s helyén a szinház mellett egy ily épület azért sem, mert a statisztika bizonyitja, hogy tüz által tönkre menő elemi csapásnak a szinház épület leginkább van kitéve, s ilyenkor szenved a közelében levő épület is.

— **Szinház.** Solymossi Elek, egyik jó szerepében, a „Madarász“ Csörsz bárójában lépett fel az este. Ügyes játékával, találó ötleteivel gyakran keltett jó izü derültséget a nézőtéren. A herczegnő szerepét Kaposi Józsa, k. a. játszta. A kisasszony sokat haladt játékában; hangja pedig teljesen dominált az este. Szépen, erőteljesen énekelt és tapsokat is aratott. Kitünő volt a Váradi Miklós „madarásza“ is. Dicsérettel emlitjük fel Kápolnait, a ki szépen és hatással énekelt.

— **A katonai fegyvergyakorlátok elhalasztása ügyében.** A cs. és kir. közös hadseregnek Kolozsvártt tartózkodó összes tartalékosait értesitem, hogy a kolozsvári 51-ik cs. és kir. hadkiegészitési kerületi parancsnokság közlése szerint a nagyszebeni cs. és kir. 12-ik hadtestparancsnokság rendeleténél fogva, a közös hadsereghez tartozó s jelenleg Kolozsvártt tartózkodó összes tartalékosoknak az idén fegyvergyakorlatra bevonulni nem szabad, valamint a Kolozsvárra fegyvergyakorlat végett behivott összes tartalékosok a bevonulás alól fölmentettek. Ennélfogva utasitom a közös hadsereg kötelékébe tartozó összes Kolozsvártt tartózkodó tartalékosokat, hogy behivó-jegyeiket a katonai nyilvántartási ügyosztályba (Városház, földszint, rendőrség,) visszaszolgáltatni tartsák kötelességüknek. Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa katonaügyi előadójától, 1893. augusztus hó 12-én Salamon Antal városi tanácsos, katonaügyi előadó.

— **Tudomásul.** A városban fellépő kolera gyanus betegedések következtében az a hir terjedt, — hogy minden gyanus beteget — legyen az bárki — azonnal a járványkorházba visznek. Ezzel szemben illetékes helyről vett értesülés alapján, tudomására hozzuk a közönségnek, hogy csak az olyan betegeket szálitják el a korházba, a kiknek elkülönithető lakásuk nincs, vagy az elkülönités a tulzsufolt lakás miatt lehetetlen. Olyanokat a kiket otthon is a közegészségi intézkedéseknek megfelelőleg lehet ápolni — járványkorházba nem viznek. A járvány külömben is nem öltött még veszélyes alakot is csupán óvatosságra, de félelemre okunk nem lehet.

— **Szamosviz — vizvezetéki viz.** A járványos időre való tekintettel a Szamosviz-hordók is meg vannak rendszabályozva. Szamosvizet csak mosásra és épitési czélokra szabad hordani és eladni. A Szamosvizhordó szekerek ilyen értelemben táblákkal vannak ellátva. Fogyasztási czélokra vizvezetéki vizet kötelesek a vizhordók árulni. A melyik vizhordót a közönség rajta kapja, hogy ellenkezőleg cselekszik, azt feljelentés esetén szigoruan megfogják büntetni.

— **Bünbarlang és járványfészek Kolozsváron.** A hatóság illetve a járvány-bizottság figyelmébe ajánljuk a libuczgáti malom dögleletes levegőjü helyiségét és a mellette haladó kiszáradt szeméttel telitett vizárkot. Az egész malom ugy tömve van lakókkal, hogy az egész környéken megmételyezi a levegőt. Jó volna a pálinkás putikot s a háló vendégeket kitelepiteni onnan és tisztességes mester embernek ki adni a malmot, ki ha bár nem fizetne annyi bért mint a szesz áruló zsidó, de tisztán tartaná háztáját. Erkölcsi szempontból is jó volna ilyen intézkedés, mert egész nap hemzseg az a putik pálinkát ivó trágár hangu fejér személyektől, ugy hogy tisztességes nők arra nem is járhatnak. Mi többször felszólaltunk a m. években e malom kitisztitása érdekében, de a rendőrség beérte mindannyiszor egy-egy razziával, mely alkalommal összefogott 10—12 fehér személyt s megbüntett néhány ott lakó férfit, kiknek fejenkint egyszerre 3—4 bejelentett felesége is volt.

— **A Szamos** és ezzel kapcsolatos folyók vize, mint a tapasztalat mutatja, terjesztője a járványnak. Mindenütt a viz mentén merülnek fel megbetegedési és halálozási esetek. Ez a körülmény a közönséget óvatossá kell, hogy tegye a folyó viz használatánál. Czélszerü, ha folyó vizet akar inni, azt előbb felforralni és lehüteni, vizvezetéki vagy kut vizbe pedig egy kevés czitrom sót tenni. A szomjuság csillapitására különben a vegyileg tiszta szódaviz a legjobb szolgálatot teszi.

— **Kolerát ivott.** Tegnap este Kolozsvárt az agyagdomb alatti utczában, egy favágó igen nagy jajveszékelést csapott. Mikor a szomszédok összefutottak s kérdezték mi baja azt felelte kolerát ivott. Bővebb kérdezősködésre aztán kisült, hogy carbol oldatott vett be mert azt gondolta, hogy azzal ugy kell desinficiálni. Az esetről a mentőket nem értesitették, mivel a favágónak komolyabb baja nem lett.

— **Feleki uti szemét.** Kolozsvárt a Feleki-utczában, egyes udvarok, mint pld. a 3-ik, 7-ik szám alattiak valoságos kis zsák utczák. Ezekben a zsák utczákban pedig a csatornázás és szeméttakaritás sokkal rendezetlenebb, még annál is, mint a milyen Kolozsvár többi részeiben. Felhivjuk a főkapitány és a járványbizottság figyelmét forditson egy kis gondot arra a városrészre is. És szoritsa reá a lakókat, hogy tisztogassák az udvarokat, mert különösen az emlitet, két udvaron valóságos ázsiai állapotok uralkodnak. Ilyen járványos időben pedig ebből könnyen baj lehet.

— **Mende-monda.** Igazán bosszantó és nevetséges mende-monda van elterjedve Kolozsvárt a külvárosok alsóbb rendü néposztálya közt. Az ostoba mende-mondát, a kuruzsló vén asszonyok terjesztik bosszuból az orvosok és különösen a mentők ellen; mivel nekik a járványt nem szabad kurálni. Nem kevesebbet beszél ez a nevetséges hir, melynek fájdalom a szegény nép osztály közt igen sok hivője akad, mint: az orvosok a „savós béllobb“-osokat, hogy a járvány ne terjedjen mind megmérgezik. Felhivjuk a rendőrség figyelmét erre a bosszantóan ostoba mende-mondára, nyomozza ki terjesztőit s a legszigorubban büntesse meg. Az orvosoknak a járvány miatt anélkül is elég sulyos a helyzete, s nem szabad megengedni, hogy az ilyen buta hirek által fanatizált nép esetleges ellentállása veszély esetén még sulyosabbá tegye.

— **A kolozsvári honvédegylet** holnap d. e. 11 órakor az iparosok főtéri paletájában gyülést fog tartani a folyó ügyek eligazitása végett.

— **Hol tartják** meg az öreg honvédek orsz. gyülésüket? Igazság szerint Szegeden kellene, hogy megtartsák, mert egyhangulag tavaly abban állapodott meg a közgyülés. Azonban a központi választmány holmi misztifikációval Budapestre akarja az öreg 48—49-eseket erőszakolni. E miatt folynak a nyilatkozatok, a vezérczikkek s zavarban van az egész országban lakó honvédsereg. A helyzet tisztázása szempontjából a Kolozsvárt megjelenő 1848—49 Történelmi Lapok megszavaztatja az ország egyes honvéd-egyleteit, az eredményt e hó hó 15-én kedden megjelenő lapjában közzéteszi, s akkor kiderül, hogy Szegeden vagy Budapesten fognak-e gyülésezni, s az oknélkül támasztott zavar el fog enyészni.

— **Elhalasztott kirándulás.** A „kolozsvári polgári dalegylet“ 1893 augusztos hó 13-ára (vasárnapra) hirdetett erdei kirándulását, a kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztotta. Tisztelettel a rendezőbizottság.

— **Erdélyrészi** tizennegyedik tenyészállat kiállitás — használati lóvásárral és dijazással összekötve — Kolozsvárt, 1893. augusztus hó 31-, szeptember 1, 2 és 3-án, a sétatéren, a nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszterium támogatásával rendezi az erdélyi gazdasági egylet állatkiállitási és állattenyésztési szakosztálya. 6935 frank arany és 1735 forint és a használati lovak dijazására 2950 frank, összesen 6047 forint jutalomdij van kitüzve. A kiállitásra való bejelentés, tekintettel a még folyó aratási munkálatokra és az általáuos nagy érdeklődésre, augusztus hó 20-ig meghosszabbittatik. Kérdezősködésre azonnal felel az erdélyi gazd. egylet titkári hivatala.

— **Hiányzó utcza felirat.** Lapunk már több izben felszóllalt az ellen a német világból fennmaradt utcza felirat ellen, mely Kolozsvárnak egyik főutczája — a belmagyar-utcza szögletén éktelenkedett. A városi tanács ugy látszik maga is megsokalta ezt az izléstelen és ma már teljesen fölösleges német feliratot és levétette. Dicséret érette, csakhogy most már Kolozsvárnak idegen forgalma érdekében minél előbb pótolja egy uj magyar szövegü felirattal.

— **Népünnep Tordán.** Szent-István király napját Tordán népünneppel fogják megünnepelni jótékony czélra. A rendezés élén Sándor Kálmán kir. törvényszéki biró áll, ki a népünnepre a kolozsvári orsz. ereklye muzeumtól több képet, olcsó kiadásu népies elbeszéléseket és történelmi tárgyu füzeteket, mik a kolozsvári népünnepen annyira keresettek voltak, kért. A hazafias és népies tárgyu darabokat a nép ünnepen megjelenő közönség közt fogják, a részlet arányában példányonkint néhány fillér árban eladni.

— **A hadügyminiszter rendelete.** Temesvári tudósitónk távirati értesitése szerint a hadügyminiszter valamennyi hadtest, hadosztály és dandárparancsnoksághoz rendeletet intézett, a melyben szigoruan megtiltja a rangfokozat nélkül való legénység bántalmazását. Egyuttal azt is elrendeli, hogy minden bántalmazástól, még ha altiszt követte is el, neki külön jelentést küldjenek.

— **Hangyafelhő.** Kora tavasszal némely vidéken előfordul a véreső, amely millió virágocska himporából képződik. Gambingay községet mint az angol lapokban olvassuk, a napokban a fekete eső ijesztette meg. Sürü, tintaszinü felhő ereszkedett a falu fölé, a mely egyszere kettészakadt. Pár percz alatt mozgó feketeség boritott minden embert. A fekete eső ugyanis millió apró hangyából állott, a melyet valami légáramlat csodállatosképpen a magasba ragadott.

— **Kitüntetések.** Mint értesülünk, Pellion Mártont, Beszterce szab. kir. város polgármesterét és Kualas Godfried, Beszterce-Naszód vármegye főjegyzőjét, a király a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

— **Népünnep Fel-Vinczen,** Mint tudósitónk irja, Felvinczen f. hó 6-án jótékonczélu népünnepély volt. Az ünnepély, melynek rendező bizottsága élén Mészáros István elnök és Gaál László igazgató állottak, minden tekintetben szépen sikerült. A tiszta jövedelem 170 frt körül van.

— **A zene és szinmüvészeti kiállitás** szerzője dr. Váli Béla lapunk külmunkatársa tegnap fejezte be Bánffy-Hunyad vidékén buvárlatát, melynek kiváló sikerességét Ignácz Károly bánffy-hunyadi ref. esperes kimeritő tájékoztatása és Kovács Dániel b.-hunyadi tanár kalauzolása biztositá. Dr. Váli ez utjában egy igen régi orgonát lelt Magyar-Valkón, melyet a kiállitás mükincsei közé méltán sorolhatni, miután a legrégibb a magyarhoni ismert orgonák közt. Dr. Váli egy hétig a Szászrégen és Udvarhely közti hegyvidéket kezdi ma átkutatni.

— **Gyulafehérvárról** irja levelezőnk: Városunkat a napokban egy igen magosrangu személy fogja meglátogatni: Lukács Béla kereskedelmi miniszter, a ki jelenleg birtokán, Zalatnán időzik. Folyó hó 12-én egy 6 tagból álló bizottság teszi tisztelatét nála, hogy meghivja a nevezett miniszter, hogy Gyulafehérvár városa, mint diszpolgárát üdvözölhesse. Egyuttal megkérdi, hogy mikor szándékszik szerencséltetni városunkat, hogy a fogadtatásra a kellő előkészületeket megtehesse. A Zalatnára menendő küldöttségi tagok, dr. Mohay Sándor orsz. képviselő, Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester, dr. Náthán Bernád főtiszt., Tamásy Áron, Jakabffy Albert és Salmen Frigyes urak.

— **Öngyilkosság.** Tordáról tudósitanak, hogy az ottani sósfürdőn, egy tekintélyes család szép leánya Eszényi Róza belevetette magát az aknánál levő tóba és meghalt. A szerencsétlen leány szerelmi bánatból követte el az öngyilkosságot.

— **Meghivó.** Az erdélyrészi méhész egylet f. hó 13-án d. u. 5 órakor saját minta ménesében a Házsongárdon rendes választmányi gyülést tart, melyre a tisztelet beli-, alapitó- és választmányi- tagokat ezennel tisztelettel meghivja az elnökség.

— **A hidalmási** fiatalság 1893. aug. 19-én az evang. reform. egyház pénztára javára zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **A nagyváradi oláh püspök magyar birtok.** A nagyváradi görög katholikus püspökségnek — mint az odavaló Szabadság összeszámlálja — temérdek nagy uradalma van Biharmegyében, a mely annyi jövedelmet hajt, a mennyi három magyar püspökne ksincs. Ez az óriási vagyon nem az oláh hivek adományaiból, sem nem hagyatékból származott, hanem a magyar királyok kegyelméből és a nagyváradi püspökök testvéri szeretetéből eredt. Összesen: 138.581 hold. Ezen az óriási birtokon gazdálkodik s ennek jövedelméből él a maga elvei szerint Pável ur, a hirtelen hiressé vált nagyváradi oláh püspök. „Ezt a földet — irja az emlitett nagyváradi lap — nem az oláhság kardja, vére, vagy munkássága szerezte meg, hanem a magyar nemzet batártalan nagylelküsége. És mit csinál az oláh püspök ez óriási jövedelemmel? Fegyvert kovácsol belőle a magyar nemzet ellen.“

— **Postán elveszett 5000 frt.** Gyulafehérvárról irják nekünk, hogy ott nagy izgalmat okoz most egy eddig ki nem deritett lopás. Egy Zalathnán feladott tizezer forintos pénzes levélből, melyben száz darab száz forintos bankjegy volt, 50 darab 100 forintos bankjegy, tehát ötezer forint a zalatna-gyulafehérvári kocsipostán elveszett. A vizsgálat még nem állapitotta meg, utközben vagy kezelés alatt vették ki a levélből a j lentékeny összeget.

— **Száznegyvenhat uj hadnagy.** A bécsujhelyi katonai akadémián mint egy távirat jelenti, a harmadik évfolyamot végzett növendékek közül 146 lett hadnagygyá. Péter Szalvátor főherczeg az 59. sz. gyalogsági ezredbe osztrák, Jaime herczeg, Don Carlos spanyol trónkövetelő fia, nem lép az osztrák-magyar hadsereg kötelékébe. Az uj hadnagyok ezredekbe sorozása, szokás szerint, a király születésnapján aug. tizennyolczadikán lesz.

— **Egy 18 éves** prakszissal biró szőlészetben, borászatban, szakképzett okleveles gazda ki, erdőkezelésben és mérnöki munkálatokban szintén szakképzett és az állattenyésztéshez is ért „a ki jelenleg egy kétezer holdas erdélyi birtokot kezel alkalmazást keres.“

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Pituk Béla nyilatkozata.

Nagyvárad, aug. 12.

Pituk Béla itt közreadott nyilt levélben kijelenti, hogy Hieronymi belügyminiszterhez személyesen szándékozik menni.

Pituk minden irányban tájékoztatni óhajtja a minisztert azokról az aknamunkákról, a melyek a magyar állameszme ellen az oláhság részéről felmerültek.

Oláh lázadás hire Nagyváradon.

Nagyvárad, aug. 12.

Tegnap délután a városban nagy pánikot idézett elő az a hir, hogy a közeli erdőkben több száz főből álló oláhság táborozik, kik a város megrohanására készülnek.

Az utczákon különben csend van, a katonaságot készenlétben tartják.

Az oláh püspöki titkár távozása.

Nagyvárad, aug. 12.

Ciceronuscu püspöki titkár ma átadta a püspöki palota kulcsait a kapitányságnak s azután sietve eltávozott a városból.

Kassa várossa az izgatók ellen.

Kassa, aug. 12.

Elhatározták, hogy Kassa város közelebbi közgyülésén inditványozni fogják, hogy a kormányt kérjék fel arra, mikép a nemzetiségi izgatók ellen a legszigorubb büntetési rendszabályokat alkalmazza.

Rimler leleplezésének hatása a külföldön.

Budapest, aug. 12.

Berlinből jelentik a „Pesti Napló-nak“, hogy a Rimler által közreadott leleplezések az ottani politikai körökben nagy feltünést keltettek.

Rimler közleménye alkalmat adott arra, hogy meggyőződjenek arról, mikép Magyarországon egy-két fantastát kivéve senki sem ellensége a hármas szövetségnek és senki sem hive az orosz-barát politikának.

Nemzeti szinház.

Kolozsvárt, vasárnap, 1893. augusztus 13-án.
Solymossy Elek bucsu felléptül és jutalomjátékául:

A TÓT LEÁNY.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Valódi és kitünő minőségü
ERDÉLYI ÉS ÉRMELLÉKI
fehér-, ugyszintén
budai, szegszárdi és ménesi
Ó VÖRÖS BOROK
kaphatók
ugy nagyban mint kicsinyben
BOGNÁR és SZÁNTÓ
CZÉGNÉL,
(Dréher-féle sörtelep)
Nagy-utcza 37. sz. a.
(1—8)

THE GRESHAM
életbiztositó társaság
tek. vezérügynökségének
Kolozsvárt.

Minthogy a czimzett tekintetes vezérügynökség felejthetetlen Istenben boldogult férjem,

CSATÓ LAJOS,
balázsfalvi érseki ügyész

halála esetére intézetüknél biztositott

30.000 KORONA ÖSSZEGET

a légpontosabban és leggyorsabban, **minden hiány nélkül** kifizetni méltóztatott, kedves kötelességemnek tartom, a

The Gresham
angol életbiztositó-társaságnak

ez alkalommal is tanusitott előzékeny, szives eljárásáért hálás köszönetemet kifejezni.

Kelt Kolozsvárt, 1893. augusztus hó 11-én.

Özv. CSATÓ LAJOSNÉ,
Szül. RÁTZ IDA, s. k.

* * *

Ma este 8 órakor a külmonostor-utczában meg találhat.

Pszi.

— Nem tehettem egyebet. A tények az ő bünére vellottak. A leányt a könyvtárban tnlálták az ő pisztolyával meglőve. És ő a szobában volt. A lövés után kevesebb, mint öt percz mulva a cselédek betörték az ajtót és őt ott találták; és ő megtagadta magyarázatot adni. Az ilyen bizonyitéknak nem lehet ellentmondani.

— Ez csupán csak véletlen bizonyiték,

— Igaz; de a véletlen bizonyiték nem erősebb-e bármelyiknél? Az emberek hazudhatnak, a körülmények nem tehetik azt.

— Az a szegény leány talán maga lőtte meg magát.

— Nem tette; az orvosi bizonyitvány ellenkezőt bizonyitott, ámbár a vizsgáló biróság ezt a nézetet tette a sajátjává. Szegény Heszter, az ő élete rövid volt, de alig lehetett vidámnak mondani. Mielőtt Prior Holmeba ment szolgálni, egy nyomorult kis viskóban lakott a faluban a vén tolvaj atyjával, aki a Holmei erdőkben mint vadorzó kezdte a pályáját és kilátása volt az életét az akasztófán végezni. Azt hiszem, hogy az akasztófától való megmenekülését annak tulajdonithatni, hogy a vadorzás közben egy erdő őrnek szinte halálos megsebessitésért tiz évi kényszermunkára itélték.

Azonban, nem sokára, ismét kilátása lehet reá, mert a tiz év szinte eltelt, nem sokára visszakapja a szabadságát, hogy gaztetteit ujra kezdhesse.

— Ön szigoru iránta. Talán a leánya tragikus halála megjavitotta.

Toni cinikus hitetlenséggel nevetett.

— Nem azt! Az ilyen fajta emberek csak a regényekben változnak meg. Én azt gondolom, hogy ő a maga módja szerint szerette a leányát, de az a legjobb esetben is olyan tigris szerü szeretet volt. Édes cousinom, vannak az emberi természetnek bizonyos pházissai, melyeket maga nem ért meg; és nincs is ok reá hogy megértse. Mellesleg mondva, nem tudtam, hogy maga Heathcoteot ismeri.

(Folytatása köv.)

Hirdetések.

615. / 1893. szám. 724. (3—3)

Árlejtési hirdetmény.

A vezetésem alatt álló kir. javitó-intézet számára az 1894. év folyamán szükséglendő körülbelül 24 ezer kiló barna kenyér, 200 kiló száraz zsemlye, 3500 kiló marhahus, 260 kiló sertéshus, 16 ezer liter tehéntej, 250 liter tejföl, 1000 kiló házilag olvasztott sertés-zsir, 500 kiló 1-es, 700 kiló 4-es és 800 kiló 5-ös számu buzaliszt, 700 kiló szemes bab, 700 kiló borsó, 400 kiló lencse, 400 kiló rizskása, 400 kiló buzadara, 1000 liter 80%-os tömör eczetszesz, 600 kiló őrölt konyhasó, 60 kiló süveg-czukor, 15 kiló rózsa-paprika, 800 darab tyuktojás, 30 kiló juhturó, 40 kiló groi-sajt és 6 kiló köménymag; ugyszintén 475 köbméter kemény tüzifa, továbbá 181·20 mét. szürke posztó, 430·50 mét. csikos ruhavászon, 120·00 mét. flanel, 270·00 mét. oxford-vászon, 504·00 mét. calico, 120 darab zsebkendő, 18·00 mét. nyakkendő vászon, 150·00 mét. kalmuk, 99·00 mét. portorlő vászon, 72·00 mét. nyári kapcza-vászon, 48·00 mét. téli kapcza-vászon, 360·00 mét. lepedővászon, 120·00 mét. kék kötény-vászon, 30·00 mét. satin-vászon, 699·00 mét. 5-ös sz. galand, 12·00 mét. kanavász, 7 darab abrosz, 14 drb. asztalkendő, 24·00 mét. viasz-vászon, 600 drb. nagy csontgomb, 2400 drb. kis érczgomb, 600 drb. czérna-gomb, 60 drb. sapka-ernyő, 4 drb. szattyánbőr, 86·50 kiló talpbőr, 30 kiló fekete tehénbőr, 9·00 kiló talpbélés, 60 pár patkó és 90 drb. szalmakalap szállításának vállalkozói biztositása tárgyában a nyilvános árlejtés az intézet igazgatósági irodájában **1893. évi augusztus hó 29-én d. e. 9 órakor** fog megtartatni.

A ki árlejteni óhajt, köteles az árlejtés megkezdése előtt az árlejtés föltételeit — annak igazolásául, hogy azokat olvasta és föltétlenül elfogadja — sajátkezüleg aláirni s az ezen föltételekben megállapitott bánatpénzt készpénzben, avagy óvadékképes értékpapirokban az árlejtést vezető kezéhez letenni. Árlejteni lehet szóval és irásban.

Az árlejtési föltételek ezen árlejtési hirdetmény közzétételétől kezdve a fent kitett időhatárig mindennap d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 3-tól 6-ig az intézet irattári helyiségében betekintés végett ki van állitva.

Az itt elősorolt összes élelmi czikkeknek a városból az intézetbe való kiszállitásáról az igazgatóság fog gondoskodni.

A kir. javitó-intézet igazgatósága.

Kolozsvártt, 1893. auguszt. hó 10-én.

Krajtsik Soma,
igazgató.

Kolozsvár főtere egy szép épülettel gazdagodott a régi „Pannonia" vendéglő egész ujonnan történt kiépitése által. Ez épület ma mind kivülről, mind belülről a modern igényeknek minden tekntetben megfelel és

„KÖZPONTI SZÁLLODA"

czim alatt a figyelmével mindenre kiterjedő tulajdonos NAGY GÁBOR vezetése alatt áll.

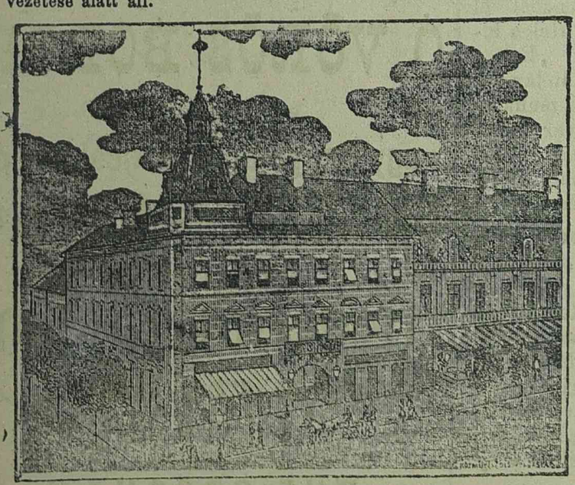

Az utazók és vendégek kényelmére modern berendezésü vendéglőben mindenről gondoskodva van. **Külön termek** kisebb nagyobb társas összejövetelekre, bankettre, **diszterem** nagyobb ünnepélyekre. Az utasok részére kényelemmel berendezett **vendégszobák** vannak. Az árak ez elsőrangu vendéglőben szolidak. A kiszolgálás kitünő. A város minden részébe telefon összeköttetése van.

132. (19—x)

Sz. **14,837**—1893. tanácsi szám. 738. (1—3)

Pályázati felhivás tüzérló-istálló épitésére.

Kolozsvár sz. kir. város tulajdonát képező s Kolozsvártt a trencsintéri laktanyák udvarán levő tüzérló-istálló födele 1893. évi Julius hó 23-án leégvén, alólirott Tanács felszólitja az épitési vállalkozókat, hogy a kérdéses istálló födelének ujjáépitésére s a tüzvész által megrongált épületrészek helyreállitására vonátkozó irásbeli zárt ajánlataikat legkésőbb **1893. évi Augusztus hó 19-én délután 5 óráig** a Tanács iktató hivatalához adják be.

Az árlejtés föltételei a következők:

I. **Kikiáltási ár** a megállapitott költségvetésben részletezett összes anyag- és munkadij: 2550 frt 72 kr., mely összegből a.) a kőmives munkára 398 frt 66 kr., b.) a cserepező munkára 759 frt 26 kr., c.) az ácsmunkára 1167 frt 20 kr., d.) a bádogos munkára 180 frt és az asztalos-, lakatos-, mázoló- és üveges munkára 45 frt 60 kr. van előirányozva.

II. Csak irásbeli zárt ajánlat fogadtatik el, melyre egy 50 kros bélyeg ragasztandó fel s a külső boritékára ez a czim irandó: „Kolozsvár sz. kir. város tekintetes Tanácsához. Irásbeli zárt ajánlat . . . . . épitő vállalkozótól, a tüzéristálló leégett födelének fölépitésére, a 14837—1893. számu tanácsi felszólitásra. Bántpénz . . frt . . kr."

III. Az ajánlathoz a kikiáltási ár 5%-át, azaz 127 frtot kell mellékelni készpénzben, s egyuttal ki kell jelenteni, hogy az ajánlattevő a tervrajzot, költségvetés és szerződési föltételeket megtekintette, azokat ismeri s azoknak magát aláveti.

IV. Csak az összes munkákra fogadtatik el ajánlat, még pedig csakis arra jogositott szakiparostól (épitő-mestertől.)

V. A kitüzött határidőn tul beérkező ajánlatok nem fogadtátnak el.

VI. A vállalkozó, ki az árlejtésben részt vesz, köteles ajánlatában, szemben a 2550 frt 72 krnyi előirányzattal, betü- és számjegyekkel kifejezni azt a százalékot (például igy 10% = tiz százalék), melyet ebből az összes munkadijból elenged.

VII. A tervrajz, költségvetés és szerződési föltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők és lemásolhatók Salamon Antal városi tanácsos hivatalos irodájában (Városház, emelet, 9. 10. sz.)

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1893. évi augusztus hó 10-én tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Tenyészállat eladás.

Gróf TELEKI A. tancsi uradalmában,
posta, távirda és vasút Szász-Régen,
eladó
kendi-lónai és **bonczhidai faj** keresztezésből származott

13 darab négy éves tenyész-kan,
á **120** kilogramm;

20 darab két éves tenyész-kan,
á **75** kiló;

52 darab tenyész-kocza,
á **75** kilogramm.

Értekezhetni egyenesen **ANTAL LAJOS** tiszttartóval **Tancson.**

623. (13—x)

Eladó egy lakatos műhely,

mely **35 év óta** áll fenn, **üzletfelhagyás miatt.**

A mühely elvan látva **mindenféle müszerekkel** és **gépekkel.**

Értekezhetni tulajdonos id. KNAUER JÓZSEFfel (Kolozsvártt, belmagyar-utcza 23. sz. alatt.)

734. (1—1)

Sz. 97—1893. v. h. 741. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a hidalmási kir. járásbiróság 1893. évi 654. polg. számu végzése következtében, Dr. Deák Albert ügyvéd által képviselt Büchler Adolf javára Weinberger Mané m.-n.-zsombori lakós ellen 507 frank 71 cent. s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1350 frtra becsült 300 métermázsa törökbuzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvári kir. törvényszék 3878—1893. számu végzése folytán 8 frt 84 kr. hátrálék tőke követelés és még 1 frtban biróilag már megállapitott költségek erejéig, M.-N.-Zsomboron, alperes telkén leendő eszközlésére **1893. évi Augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Hidalmáson, 1893. évi julius hó 29. napján.

BURG GUSZTÁV,
kir. jbirósági végrehajtó.

Kolera ellen!

igyunk

REFORM MOHAI VIZET, egy liter 13 kr.

Villányi vörös bort főherczegi pinczéből, egy liter 50 kr.

Magyar vagy **franczia Cognacot.**

A fenntiekből nagy raktárt tart:

Tihanyi Adolf

füszer- és csemege-kereskedő,

Kolozsvártt, Hid-utcza 8. sz. alatt.

720. (3—5)

Eladó vendéglő és kávéház.

Közhirré tétetik, miszerint **Tordán, a főtéren** levő **vendéglői üzlethelyiség** egész ujonnan egy emeletre épittetett.

Az emeleten van egy nagy **étterem,** egy nagy **tánczterem, 10 vendégszoba,** továbbá egy nagy **kávéház,** egy **sörcsarnok,** egy nagy **istálló,** egy **jégverem, nagy kert;** az összes berendezéssel, ugyszintén **3 kocsi, egy uj omnibusszal** és **lovakkal** együtt

október hó 1-től eladó.

Értekezhetni **özv. Losonczy Józsefnével Tordán.**

736. (1—3)

Van szerencsém ugy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemü közönséggel tudatni, hogy a

DEBRECZENI

ismert nemes faju

Görög- és Sárga Dinnyémmel

megérkeztem és tartok

Olasz szőllő és Őszi baraczkot

érése kezdetétől a világ legjobb

passzatuti csemege-szőllőt

az egész idény alatt.

740. (1—3) Tisztelettel **KONDOR KÁLMÁN,**
Belhid-utcza 13/15. sz. a.

!BIZTOS SZER A KOLERA ELLEN!

NINCS KOLERA!

KOLERA ITAL.

1 literes üveg	2 frt 10 kr.	2/10 literes üveg	45 kr.
1/2 „ „	1 „ 05 „	1/10 „ „	25 „
3/10 „ „	— „ 65 „	1 pohárral	5 „

Étkezés előtt egy kis pohárral beveendő.

Kapható:

NEFF ÁDÁM rum és liqueur gyárában,

Kolozsvártt, a posta-palotával szemben.

726. (2—3)

NINCS KOLERA!

!BIZTOS SZER A KOLERA ELLEN!

A

kolozsi m. kir. állami gulya-telepen

augusztus hó 23-án

délelőtt 9 órakor kezdődő árverésen

eladásra kerül:

egy bika, 12 tehén, 8 üsző,

11 ökör és javitott sertések.

Bővebb felvilágositással készséggel szolgál az intézőség.

712 (2—3)

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, balközép-utcza 38. szám.